A "Fényedények" c. kiállítás magynitó beszéde, mely elhangzott Pataky Művelődési Galériában 2007. november 16-án.

Péter Ágnes gazdag életművét mindig is a transzcendens világ, az anyagon, az érzékelésen túli, a tudatalatti jelenségek vizuális megjelenítésére való törekvés jellemezte. A jelen tárlata is ennek a gondolatkörnek a jegyében készült, megragadva és túlmutatva a fény problematikáján, csapdába ejte azt, de nem úgy, ahogy az a fekete lyukak esetében történik, tehát művei nem elnyelik, hanem kisugározzák, megsokszorozzák a fényt. A fényedények darabjai az utolsó hat évben készültek különböző anyagok és technikák felhasználásával.

Az itt kiállított munkák, sorozatok lehetnek sík és térbeliek, falra és posztamensre helyezettek, vagy akár a földre fektethetők. Anyaguk a vas, a krómacél, papírra és vászonra printeltek, UV-fényt kibocsátók és a környezet fényét tükrőztetők. A nagyméretű fali objektek a komputer-tervezés után plazmavágóval vannak kivágva-kilyuggatva. Az alapforma mindig szimmetrikus, a hiátusok, lélegző lyukak is eképpen komponáltak, míg a felület részletgezdagon megdolgozott, csiszolt, polírozott a kéz motorikus mozgása következtében. Maga a forma felidézhet hengereket, a Tóra tekercsét, beleláthatjuk a pólyát, a babapiskóta körvonalát, de akár egy kilapított Coca-Colás fémdobozt is.

Mindenki a saját ízlése szerint, a művész ránk bízza a dolgot. Az objektek teste dinamikát, mozgást sugall, síkból a térbe képes lépni, nem csak azért mert a fatól elállva árnyékot vet, hanem a szemlélő mozgása következtében a felület térhatásúvá válik, mágikus fények kezdenek vándorolni rajta. Az egymással érintkező, egymásra csiszolt rétegek felerősítik a fémes-ezöstös fényt. Egyszerre játékosak és robbanékonyak. A kettőből a harmadik dimenzióba léptetett fali munkák felidézik a negyediket, az időt is. A zárt rendszerek kinyílnak, bennük sebes mozgás zajlik, apró világok kavarognak, galakszisok tölcséresednek. Az elektrografika is egy kozmikus világot idéz fel, benne van a tojás motívuma, a teremtés és születés egyik ősi szimbóluma. Az ősiség kontrapunktja pedig az, hogy mindez a legújabbkori technikák egyikével, a számítógép felhasználásával készült. Az égbolton átsüvítő üstökös robogása során pengeéles karcolatot vág a légbe, míg a háttér, az alap egy miniatűr nyomtatott

áramkörökkel, panelekkel futtatott rendszert idéz meg. Múlt, jelen és jövő egybeolvad, egységgé szervül. Természetes és az ember által kiagyalt struktúrák találkoznak. Az idő által maratott, rozsdás vaslemezek háttere előtt emblemetikus jelek, dekódolásra váró totemek sorakoznak, testükben – akárcsak a nagyobb méretű munkákon – járatok, vágatok, kapuk nyílnak. Kapuk egy másik, egy párhuzamos világra. A tömör testek lebegőssé válnak, szaggatottságuk átjárhatóságot eredményez. A négyzetes, színes, számitógépes grafikák is időutazásra invitálnak, hiszen itt is egyszerre van jelen az indiai inspiráció, egy ősi kultúrkör szent helyeinek megidézése, a szó szoros értelmében vett lenyomata és a számítógépes világ, a chipek, az informatika és a globalizáció terepe. A kékes-rozsdavörös színvilág az egyik képen színorgiává terebélyesedik. A kör-, az edény-forma mindenütt harmóniát, egyensúlyt sugalló miközben méhébe-kelyhébe gyűjti a spirituális tudást, hogy azt fényként sugározza vissza. Van, ahol boltívként összehajló kapuk nyílnak, másutt a két fémtest rése hívogat: lépjünk be rajta, lépjünk egy másik világ terébe, merjük megtenni ezt. A kiállítás posztamensre állított műtárgya valójában egy pályázatra készült. Ennek kicsinyített mását láthatjuk, ahol a tépett falavelekként verdeső szárnyas kapuk bejáratánál az ember csupán hüvelykujjnyi. Szerettem volna köztéren is látni. Mellette, a papírra printelt mű is egy építményre utaló, melyen megjelenik a fény piramisa is, egy ősi tudáskör ránk hagyományozott alkotásának sziluettje. Az UV-fénnyel világító, fekvő objektek egyszerre statikusak és lebegőek. A lépcsős, másutt visszafelé hajló-görbített krómacél szinte szárnyal a rozsdás doboz felett, olyan mintha nem is érintkezne azzal, ismeretlen erők tartják egybe ezeket a formációkat. Ezeken a misztikus-mágikus tárgyakon ugyancsak kapuk nyílnak, bebocsátást igérve az embernek.

A doboz- forma felidézheti egy lehetséges gépkorszak rideg bölcsőjét, emlékeztethet egy halotti koporsóra, de ugyanúgy beleláthatjuk a tudás tábláit rejtő frigyládát is. Számomra ezek az objektek leginkább valami földön kívüli derengést sugárzó, fényt befogadó és adó időkapszulák.

Péter Ágnes nagyban gondolkodik, nem veszik el a részletekben, legyenek bár műtárgyai materiális részletei precízen kidolgozottak. Művészetével nem irányítja a befogadót, hanem úgy ad valamit (a művek esztétikai értékén túl), hogy a nézőt a szabad asszociációk terepére vezeti. Egy következetes művész következetesen végiggondolt kiállításával, kiváló munkáival van dolgunk.

Kozák Csaba